

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Domein Jagersberg

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Domein Jagersberg

Titel: Domein Jagersberg

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Diest

Deelgemeente: Molenstede

Wirtz, Jacques Ontwerper

Bron: Schepping: 2014-04-18

Bijwerken: 2018-10-02

URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134483>

Coördinaten: Breedte: 5.02663274979

Lengte: 50.9979271556

Primaire tekst

Villa uit 1910 omgeven door landschappelijk park, oorspronkelijk 2,5 hectare; geslaagde heraanleg met watertuin en snoeivormen naar ontwerp van J. Wirtz, 1983-1984; rijke collectie zeldzame oude bomen en struiken, vooral soorten rododendron.

Rond 1910 bouwde advocaat André Bosmans een huis – een bescheiden villa, die opvalt door haar hoge en slanke volume, scherpe daken en decoratieve houten windborden, momenteel witgeschilderd – in een perceel dennenbos van 1 hectare 77 are op de Jagersberg, ten noordwesten van Diest. Twee decennia later tekent zich op de stafkaart een landschappelijk park van circa 2,5 hectare af. De toegang bevond zich aan de huidige Langenbergstraat, 300 meter ten noorden van de villa. Een oprijlaan die een flauwe S-bocht beschreef voerde aanvankelijk tussen weiland en, na 60 meter, tussen het park (rechts) en een dennenbos (links) naar het huis op het hoogste punt van het landgoed. De oprijlaan vertakte zich langs de parkzijde en sloot aan op het net van slingerpaden dat vooral het beboste gedeelte achter (ten zuiden van) de villa ontsloot.

De voornaamste zichtas – een grazige, met boommassieven omzoomde ruimte – liep parallel met de oprijlaan. Dankzij de ruimtelijke ordening en aan de hand van het gewestplan kon deze ruimte met de helft worden ingekort en op het afgesneden gedeelte werd een villawijk uitgebouwd. De rest van het landgoed bleef gespaard. De enige belangrijke formele wijziging was de (her)aanleg in 1983-1984 van de onmiddellijke omgeving van het huis naar ontwerp van Jacques Wirtz. In een eerste fase werden aan de noord- of voorzijde van het huis hagen en parterreachtige snoeivormen gecreëerd die de verticaliteit van de villa min of meer moesten afzwakken en een 'ondersteuningseffect' teweegbrengen. Opmerkelijk en bijzonder geslaagd is de watertuin achter (ten zuiden van) de villa. Op de plaats van het vroegere tennisveld werd een zwembad uitgegraven. Tussen het met oude bomen omgeven huis en het zwembad werd een ruïneachtige stapelmuur opgetrokken en, iets meer naar het zwembad toe, een exedra met een fontein. Langs de (lange) oostzijde van het zwembad werd een half rond waterbekken opgesteld, bedoeld als 'buffet d'eau'. Voor al deze constructies werd grijze Vinalmontsteen gebruikt. Hun ruïneaspect wordt versterkt door de begroeiing met tongvaren (*Asplenium scolopendrium*) en steenbreekvaren (*Asplenium trichomanes*).

De opzienbarende botanische verrijking is het werk van de huidige eigenaars. Gedurende de laatste twintig jaar werd een groot aantal zeldzame bomen en struiken aangeplant, die niet alleen de visuele belevingswaarde ten goede komen – onvermijdelijk met *Stewartia*, *Cornus*, *Magnolia*, *Hamamelis*, *Rhododendron*... – maar ook het wetenschappelijk belang. De collectie rododendrons die momenteel wordt uitgebouwd in een oude dennenaanplanting ten westen van de villa, behoort tot de rijkste van België. De opmerkelijk dikke beuken rond de villa – de drie bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') met stamontrekken tot 376

centimeter aan de achterzijde en vooral de reusachtige groene beuk (450 centimeter) aan de voorzijde – zijn ongetwijfeld ouder dan 1910 en suggereren het bestaan van een 'lusttuin' of een sieraanplanting lang vóór die datum. Dit wordt echter door de stafkaarten en de kadastrale bescheiden tegengesproken.

Merkwaardige bomen (opname 1 oktober 1998)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeter weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte. Het cijfer vooraan verwijst naar de locatie van de bomen op een plan in het inventarisdossier.

- 1. gewone beuk (*Fagus sylvatica*) **450**
- 5. treurvorm van Hollandse linde (*Tilia x europaea* 'Pendula') **80**
- 7. bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') **353**
- 8. bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') **376**

Auteur: De Jaeck, Herlinde

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2007

Titel Text: Park van villa Jagersberg

Grafische documenten

Het door J. Wirtz aangelegde zwembad op de plaats van het tennisveld ten zuiden van de villa op de Jagersberg (Deneef, Roger, 24-04-2006, ©Vlaamse Gemeenschap)

De villa in het landgoed Jagersberg te Molenstede gezien vanuit het oosten (Deneef, Roger, 24-04-2006, ©Vlaamse Gemeenschap)

00.02 (Vandevorst, Kris, 24-04-2006, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Molenstede 1910 nr. 10.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger [212] Molenstede art. 342.

MARI B. & LAROZE C., *Les jardins de Jacques Wirtz*, Bruxelles, Fondation de l'Architecture, 1993, p. 65-68.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120541>

Beknopte karakterisering

Datering: vanaf 1975, vóór WO I

Typologie: fonteinen, private parken, sierhagen, tuin- en parkbeplantingen, villa's (bouwkundig erfgoed), waterbekkens